

Mirjana Crnić Novosel

Dijana Ćurković

Željko Jozić

Perina Vukša Nahod

Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje

Ulica Republike Austrije 16, HR-10000 Zagreb

mcrnic@ihjj.hr, dcurkov@ihjj.hr, zjozic@ihjj.hr, pvuksa@ihjj.hr

NAZIVI ZA SESTRINU KĆER U ČAKAVSKOME NARJEČJU

Rad je nastavak istraživanja nazivlja za rodbinske veze u hrvatskome jeziku. Promatra rodbinsko nazivlje u čakavskome narječju hrvatskoga jezika, i to samo za jednu rodbinsku vezu u značenju 'sestrina kći'. Narječna građa ekscerpirana je iz upitnika za *Hrvatski jezični atlas* prikupljenih na teritoriju čakavskoga narječja i dostupnih dijalektnih rječnika čakavskih govora. Usto, donose se potvrde iz povijesnih rječnika koje su uspoređene s hrvatskim standardnim jezikom. Pronađeni su sljedeći nazivi: *bratučeda, nećakinja, neputa, nevoda, nevča, sestrična*...

0. Uvod

Ovaj je rad pandan radu objavljenju 2011. u *Raspravama Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 37/2: „Nazivi za bratova sina u hrvatskome jeziku”¹, u kojemu je utvrđeno da u hrvatskome jeziku nalazimo nekoliko naziva: *sinovac, nećak, bratić, neput, nevodo, bratanić, braten*. Pitanje koje se nakon obradbe naziva za bratova sina u dijalektima te povijesnim i modernim jezičnim priručnicima hrvatskoga jezika nametnulo kao poticaj za nastavak istraživanja jest: *Što je meni kći moje sestre?* (zabilježeno pod brojem 27/35 u starijoj, 22/35 u staroj i 482 u novoj redakciji upitnika za *Hrvatski jezični atlas*²). Opis projekata ve-

¹ Jozić, Vukša i Ćurković (2011: 393–422).

² Dalje: HJA.

zanih uz atlas i temeljna metodologija obrađivanja građe nalaze se u navedenom članku.³ Pritom su se pojavili isti ili slični problemi u ekscerpiranju građe, a konkretno se odnose na transkripciju (primjerice, bilježenje fonema /tʰ/ kao: *ć*, *tʰ*, *tj*...) kojom su se ispunjavali navedeni upitnici te na spol istraživača.

1. Metodologija

U hrvatskoj narječnoj građi svaki je muški i ženski član rodbine ne tako davno imao svoj naziv, no svakodnevni govor pokazuje kako nekadašnja raznovrsnost u rodbinskoj nazivlju podosta osiromašuje. Stoga često treba posegnuti za rječnicima, savjetnicima i inim priručnicima kako bi se značenje pojedinih naziva točno utvrdilo. Ipak, za ispravan opis naziva kojega rodbinskoga ili svojbinskoga odnosa potrebno je zaviriti u narječno bogatstvo: upitnike za HJA i dijalektne rječnike; a za dijakronijski pregled važan su izvor i normativni leksikografski priručnici (rječnici, glosari, jezični savjetnici) te povijesni i etimološki rječnici hrvatskoga jezika. Budući da je ovo istraživanje svojevrsan nastavak prethodnoga, metodologija se ponavlja, ali je usredotočena na analizu čakavskoga narječja.

Tri su dakle razine ekscerpirane građe: prva je dijalektološka, i to čakavska, na kojoj se temelji ovaj rad; druga povijesna, koja je u ovome radu odražena u rekonstrukcijama primjera prema etimološkim rječnicima i vlastitim spoznajama; a treća standardološka, koja obuhvaća suvremene i enciklopedijske rječnike hrvatskoga standardnog jezika te savjetodavne priručnike u kojima je opis termina često detaljniji. No, ono što ovaj rad čini posebnijim u odnosu na ranije istraživanje ponajprije je usredotočenost istraživanja na čakavsko narječje i građu vezanu za čakavske punktove ispitane za HJA, ali i one opisane u izdvojenim čakavskim dijalektnim rječnicima. Analiza građe provedena je da bi se ustanovila čestotnost uporabe pojedinih naziva u pojedinim dijalektima čakavskoga narječja, uspoređujući ih s nazivima u drugim dvama narječjima, kao i arealna rasprostranjenost pojedinih naziva te semantičke promjene u vidu suženja, proširenja ili promjene značenja pojedinih naziva.

Kao i u radu kojim je započela iscrpna nazivoslovna analiza područja rodbinskih veza, i u ovome se radu opis ograničuje na bočnu lozu⁴ – pregled naziva za sestrinu kćer. Ekscerpirani nazivi bit će obrađeni prema čestotnosti pojavljivanja u dijalektima čakavskoga narječja. Dijalektološka obradba građe podijeljena je na onu ovjerenu u dijalektnim rječnicima i na onu zabilježenu pri

³ Jozić, Vukša i Čurković (2011: 393–395).

⁴ Bočna loza kategorija je srodstva koju čine srodnici koji izravno ne potječu jedni od drugih, ali imaju zajedničkoga pretka u određenom koljenu uzlazne loze (Tikvica 2009: 117).

ispunjavanju upitnika za HJA, koje su uspoređene i međusobno, i s primjerima iz drugih dvaju narječja, i s rječnicima hrvatskoga standardnog jezika.

2. Građa za HJA

Analiza građe potvrđene u upitnicima za HJA bit će, kao i u poglavlju o građi iz dijalektnih rječnika, ograničena na čakavsko govorno područje. Nazivi su prikazani prema čestotnosti pojavljivanja uz napomene o fonološkim razlikama i arealnoj rasprostranjenosti.

2.1. Neputa

U najvećemu broju čakavskih punktova potvrđen je naziv *neputa*. Riječ je mocijski parnjak nazivu *neput*, koji je vrlo stara posuđenica, moguće iz latinskoga, ali također i iz dalmatskoga jezika (< *nepos*, *nepotis*).⁵ Pri posuđivanju došlo je do fonoloških i morfoloških adaptacija. Pritom je dugo /o/ fonetski adaptirano kao dugo /u/ na otoku Korčuli, u Lumbardi i Veloj Luci te u govoru Studene, gdje je zabilježeno *něpūta*.

U mnogim je mjestima dugo /u/ skraćeno pa nalazimo *něputa*. Tako je u dvadeset punktova za HJA, redom: Brusje, Hvar, Komiža, Korčula, Kraljevica, Krasica, Krilo-Jesenice, Ložišće, Medveja, Novi Vinodolski, Olib, Pražnice, Rab, Sali, Silba, Stari Grad, Trogir, Ugljan, Vis, Vrbanj. Možemo zaključiti da ova izoglosa omeđuje čakavsko narječje jer naziv nije potvrđen u kajkavskim punktovima, a u štokavskima se pojavljuje samo u govorima koji su u bliskim kontaktima s čakavskima (*něpūta* u Sućuraju i Sumartinu te *něputa* također u Sumartinu i u Omišu).

Naziv koji je također mocijski parnjak nazivu *neput* zabilježen je na Lastovu (*něpūča*), kao i u Dubrovniku i okolici, zabilježeno je *nepuča* od vlat. *nepotia*, dakako s fonološkim i transkripcijskim varijacijama: *něpūča* u Dubrovniku, *něpūča* u Brijesti, Cavtatu i Stonu, *něpuča* u Babinu Polju te *něpuča* u Šipanskoj Luci. Izuzmemo li duljinu, ovi se primjeri razlikuju samo po glasu /č/ pa je moguće da su razni istraživači različito bilježili isti fonem.

2.2. Nećakinja

Drugi najzastupljeniji naziv potvrđen u građi za čakavsko narječje također je mocijske tvorbe, i to sufiksom *-inja* na korijen *nećak-* (odnosno *netjak-*), čija

⁵ Jozić, Vukša i Ćurković (2011: 406).

je etimologija već objašnjena.⁶ Moguće su transkripcijske nedoumice kakve su spomenute u uvodu, no primjere navodimo onako kako su zabilježeni.

U najvećemu je broju punktova potvrđen naziv koji rekonstruiramo i kao najstariji, *netjakīna*: Beli⁷, Dobrinj, Nerezine, Njivice, Omišalj, Stanovi, Ustrine, Vrbnik. Naglašen je prvi slog nakon korijena, a provođenje druge jotacije nije zabilježeno. Primjeri s akcentom na pretposljednemu slogu potvrđeni su i u drugim mjestima: *netjakīna* na Susku, s otvorenim izgovorom /i/ i depalataliziranim /ń/, *nećakīna* u Kršanu i Podkilavcu, s posebnim znakom za /t²/, *nećakīna* u Baški, Krilu (Jesenice) i Lunu, te *nećakīna* u Glavanima i Kaštel Kambelovcu, *nećakīnja*, u Senju i Tkonu, gdje je istraživač moguće zabilježio /ń/ dvoslovom kojim se u dijalektološkoj transkripciji nekada označuje nesliveno čitanje konsonantske skupine *nj*.

U nekolicini punktova zabilježen je pomak akcenta koji rezultira kratkim uzlaznim na prethodnome slogu, inače atipičnim za čakavsko narječje: *nećakinja* (Brinje), *net'akiina* (Kučišće). U Ogulinu je također akcent pomaknut, no realizira se kao kratki (silazni): *nećakiina*. Zanimljiv je i primjer *něćakinja* (Oštarije), s akcentom pomaknutim na prvi slog.

Popisu varijanata naziva *nećakinja* valja pridružiti i izolirani primjer *něta*, zabilježen samo u Kaldiru i Kašteliru, koji vjerojatno potječe od iste osnove kao i *nećak* < **net(ɔ)j*-.

2.3. Nevoda

Naziv *nevoda* dolazi od *nevudo* koji je u čakavske govore posuđen iz mletačkoga dijalekta (današnjega) talijanskog jezika.⁸ Uz iznimku štokavskoga Pevoja, gdje nalazimo *nevuda*, ovaj je naziv potvrđen samo u čakavskome narječju.

U primjeru *nevôda* iz Medulina, Nugle, Ramlja i Vabriga akcent je dugosilazni na središnjemu slogu. U Svetome Martinu (Buzet) dugo se /o/ zatvara pa nalazimo *nevôda*; a u nekim se punktovima diftongira: *nev^uôda* (Grdoselo, Rovinjsko Selo i Žminj), *nevuôda* (Pazin) te *nevuôda* (Lupoglav).

Od iste su osnove tvorena još tri pronađena primjera: *něvica* (Pag), *něvče* (Veli Iž), *něvša* (Božava). Svi imaju dugi silazni akcent na prvome slogu, a u Božavi je duljina potaknula zatvaranje vokala. U istome punktu primjećujemo spirantizaciju ili slabljenje šumnika /č/ prema /š/, pojavu potvrđenu diljem čakavskoga terena.

⁶ Jozić, Vukša i Čurković (2011: 401).

⁷ Usp. poglavlje o dijalektnim rječnicima.

⁸ Usp. Jozić, Vukša i Čurković (2011: 408).

2.4. Sestrična

Naziv *sestrična* u većemu je broju primjera potvrđen u kajkavskim i štokavskim govorima nego u čakavskima te je u ukupnoj građi za HJA taj naziv najzastupljeniji. U čakavskome se narječju pojavljuje u manjemu broju punktova nego ostali nazivi. Potječe od **sest̃rič̃bna* (< **sest̃ric-* + **-bna*).⁹ Samo u Generalskome Stolu nalazimo primjer *sestričina*. Naglasak na starome mjestu, odnosno na prvome slogu složenoga sufiksa potvrđen je još u Banju i Brestu (*sestrična*) te u Stativama i Vukovoj Gorici, gdje je primjer zabilježen sa srednjim /č/: *sestrična*.

U ostalim primjerima naglasak je pomaknut do prvoga sloga, kao u Novigradu (*sěstrična*) i Kalju (*sěstrična*), s kanovačkim duljenjem kratkoga naglasaka u akut u posljednjemu primjeru. Naziv je potvrđen na otoku Hvaru u dvjema varijantama: u Brusju nalazimo *sěstrišna*, s čakavskom spirantizacijom, a u mjestu Hvar *šěstrišna*, s vidljivim čakavizmom. Primjerima treba pridružiti i varijantu *sěstrička* (Petrčani), vjerojatno nastalu mocijskom tvorbom prema *sestrić*.

2.5. Izolirani primjeri

U malome broju punktova pronađeni su nazivi koji se ne pojavljuju ni u jednome drugom govoru. Samo u Dubašnici nalazimo naziv tvoren od osnove *brat-*: *brātučeda*. U Tribunju je naziv za sestrinu kći *sinòvka*, tvoren od osnove *sinov(a)c-* koji je potvrđen samo još u kajkavskoj Pitomači (gdje nalazimo drukčiji naziv, s akcentom na prvome slogu i prelaskom /v/ u /f/ ispred bezvučnoga /k/: *sīnofka*). Na kraju, u Zlarinu i na Vrgadi nalazimo naziv *ròdica*, uz napomenu da je u Zlarinu zabilježena sintagma *nâjpr̃va ròdica*.

2.6. „Od sestre kći”

Četiri upitnika za HJA nemaju potvrde naziva kao odgovore na pitanje *Što je meni kći moje sestre?* U njima nalazimo ili opisnu genitivnu ili pridjevnu konstrukciju.

Skup s imenicom u genitivu nalazimo u različitim fonološkim oblicima. U Kalima je zabilježeno *sestriě hīi*, s neoakutom na genitivnome sufiksu i oslabljenim velarom (/h/ < /k/). U Otočcu nalazimo *od sěstre ćēr*, s akcentom na prvome slogu, eliminiranim /k/ iz skupine /ktʔ/ i oblikom za akuzativ na mjestu nominativa (po kojemu možemo pretpostaviti da su se akuzativ i nominativ

⁹ Moguće da je i tvorbeni mocijski parnjak naziva *sestrić* (usp. Skok 1973/III: 226).

nepravilne imenice izjednačili prema akuzativu i ostalim kosim padežima). U Krilu (Jesenice), uz već navedeni naziv *něputa*, stoji i skup *od sestrě ćêr*, s akutiranim sufiksom kao u Kalima (no ovdje bez diftonga) i pojednostavnjenjem konsonantske skupine i paradigme, kao u prethodno opisanim primjerima.

U istome je mjestu zabilježena i pridjevna konstrukcija *sěstrina ćêr*, koju s fonološkim razlikama nalazimo u Grohotama: *sěstrina ćêr*. Akcent je i u jedno- me i u drugome primjeru pomaknut na prvi slog, s očekivanim silaznim ostva- rajem (dok bi u štokavskim punktovima bio očekivan kratkouzlazni, koji je pri- mjerice potvrđen u Jabuci: *sěstrina ćêr*). U Grohotama na mjestu /ć/ nalazimo srednje /č/, a dugo /e/ se zatvara.

3. Dijalektni rječnici

U dijalektnim rječnicima konzultiranim za ovo istraživanje (njih 35) zabi- lježeni su nazivi: *nećakinja*, *neputa*, *nevča*, *nevoda*, *rodica*, *sestrična*, *sinovka*, *starnišna* i *zrmana* u nekoliko fonoloških varijanata, te tri naziva iste leksičke osnove: *bratanica*, *bratišna*, *bratučeda*. Svi ovjereni nazivi u dijalektnim ča- kavskim rječnicima donose se u izvornome obliku kako se pojavljuju u izvori- ma, rječnicima koji donose leksik pojedinih mjesnih govora ili skupine govo- ra triju čakavskih dijalekata: ekavskoga dijalekta, ikavsko-ekavskoga dijalek- ta i ikavskoga dijalekta.

3.1. Neputa

Naziv *neputa* u značenju ‘nećakinja’ mocijski je parnjak nazivu *neput* u zna- čenju ‘nećak’. Taj je naziv najzastupljeniji u čakavskome narječju, što potvr- đuje i njegova ovjerenost u petnaestak dijalektnih čakavskih rječnika. To se ujedno nadovezuje na njegovu zastupljenost u nizu mjesnih govora ispitanih za HJA, opisanu u prethodnome poglavlju. Prema pregledanim rječnicima zaklju- čuje se da se izoleksa *neputa* proteže od sjeverne jadranske obale sve do juž- nih hrvatskih otoka. Stoga se taj naziv može potvrditi u trima dijalektima ča- kavskoga narječja: sjevernočakavskom, srednjočakavskom i južnočakavskom dijalektu.¹⁰

U rječnicima koji obrađuju građu sjevernih i srednjih čakavskih govora na- ilazimo na naziv *něputa* ‘nećakinja, nećaka’ uz *něput* ‘nećak’ u sljedećim go-

¹⁰ Parnjak *neput* u građi za HJA zabilježen je većinom u srednjočakavskome i južnočakav- skome dijalektu, bez sjevernoga (u kojem je najzastupljeniji naziv *nevodo*), no ovdje se uz vari- jantu u ž. r. bilježi u Rukavcu, Bakarcu i Škrljevu – punktovima koji pripadaju sjevernome ekav- skom, a nisu ispitani za HJA.

vorima: Rukavac, Bakarac i Škrljevo, a *něputa* u značenju ‘sinovica’¹¹ u Pagu. Samo mocijski parnjak *něput* u muškome rodu navodi se u obama značenjima ‘nećak, sinovac’ u dvama paškim mjestima: Kolan i Poveljana.

U južnim je čakavskim govorima potvrđen isti naziv uz nekoliko značenjskih razlika, primjerice *něputa* se uz *něput* navodi u značenju ‘bratova ili/i sestrina kći, nećaka’, tj. ‘bratov i sestrin sin, nećak’ (Bol, Rivanj), no i u značenju ‘nećakinja’, odnosno ‘nećak’ u govorima Brusja, Borovika, Jelse i Murvice te u govoru Smokvice i u Trogiru. U značenju ‘nećak, sinovac’ u rječniku govora Korčule navodi se naziv *něput* uz njegov mocijski parnjak *něputa*. Naziv *něput* samo u muškome rodu navodi se u rječniku govora Kukljiće na otoku Ugljanu u sva tri značenja ‘nećak, bratov ili sestrin sin, sinovac’.

U rječnicima koji opisuju splitski govor¹² nailazimo na tri akcenatska ostvaraja naziva *neputa* i jedan nenaglašeni primjer: kratkosilazni naglasak na prvome slogu u primjeru *něputa* 1. ‘nećakinja’ i 2. ‘rođakinja’ u *Ričniku velovareškega Splitsa* (2004.); kratkosilazni na prvome slogu i zanaglasne dužine na srednjemu i zadnjemu slogu: *něpūtā* uz *něpūt* ‘bratov ili sestrin sin; nećak (ujaku), sinovac (stricu)’ bez dodane definicije za ženski rod u *Splitskom rječniku* (2008.); kratkouzlazni na prvome slogu: *něputa* ‘nećakinja’ uz *něput* ‘nećak’ u *Rječniku splitskoga govora* (2006.); te nenaglašeni isti naziv *neputa* ‘nećakinja’ u *Ričniku splitskoga govora* (1999.).¹³ Kratkouzlazni akcent na prvome slogu potvrđen je još jedino u govoru Lumbarde na otoku Korčuli (Cebalo 2005): *něputa*¹⁴ ‘nećakinja’, što je različito u odnosu na zabilježeni primjer *něpūta* u upitniku govora Lumbarde za *Hrvatski jezični atlas* te u varijanti *něpuča* ‘neća-

¹¹ U *Rječniku rodbinskih naziva* (Tanocki 1983) definicija za mocijske nazive *sinovac* i *sinovica* ‘bratova djeca muškoj osobi’ razlikuje se od definicije za nazive *nećak* i *nećakinja* ‘sestrina djeca muškoj osobi’. Stoga se u ovome poglavlju razdvajaju nazivi koji su izrazom isti, ali semantički različiti prema navođenju u odabranim dijalektnim rječnicima. No, primjećuje se da se definicija u natuknici odnosi na oba naziva pa je očito da u većini govora nema semantičke razlike među tim dvama nazivima.

¹² Na *Dijalektološkoj karti čakavskoga narječja* priloženoj knjizi *Hrvatska dijalektologija 2: Čakavsko narječje* (Lisac 2009) Split je označen čakavskim govorom koji pripada južnočakavskome dijalektu.

¹³ Govor grada Splita danas ima velik broj štokavskih značajki. Naime, s obzirom na to da u grad Split već gotovo pola stoljeća intenzivno useljavaju novi stanovnici iz dalmatinskoga zaleđa koji sa sobom donose svoj dijalekt, ponajprije zapadni novoštokavski ikavski, prvotni autohtoni splitski idiom izmijenio je svoju čakavsku fizionomiju. To pokazuju i predgovori ovih izdanja u kojima se navodi da je rječnik zapravo nastao na građi prikupljenoj od najstarijih govornika i izučavanjem splitskoga čakavskog relikta kao nekadašnjega autohtonog govora toga grada, a posebice njegova najstarijega zaleđa (više u Matoković 2004).

¹⁴ Nije jasno podrijetlo kratkouzlaznoga naglasaka pa je moguće da je riječ o pogrešno zabilježenome primjeru.

kinja' uz mocijski parnjak *něput* 'nećak' u govoru Kune na Pelješcu.¹⁵ Primjeri naziva *nepuča* tipičniji su za štokavske govore i, osim u dubrovačkoj okolici, potvrđeni su i na Lastovu (*něpūča*).

U *Rječniku omišaljskoga govora* (2006.) nejasno je bilježenje dvaju akcenata u istome nazivu – kratkoga i dugoga – no pretpostavlja se da je autor bilježio dugi silazni akcent na mjestu nenaglasne dužine. Naziv *něpūta* naveden je kao rjeđi u uporabi u značenju 'nećakinja, sinovica', dok je naziv *netjakinja* naveden kao češći u istome značenju (uz *brātučed* – *brātučeda* – bratić, sestrična). Mocijski parnjak muškoga roda *něpūt* ima i drugo značenje: 1. nećak 2. stranputica (< ne-put 'nije put'), a u istoj se natuknici također upućuje na naziv *netjāk*.

U svim ekscerpiranim primjerima naglašen je prvi slog, a akcent je kratak. Zabilježene su jedino intonacijske razlike. U govoru Splita, Lubarde na otoku Korčuli i Kune na poluotoku Pelješcu akcent je uzlazne intonacije, a u svim ostalim zabilježenim primjerima silazne. Pritom se u manjemu broju primjera ostvaruje zanaglasna duljina na prvome slogu nakon akcenta, dok je u jednoj od rječnika govora Splita zabilježena i na prvome i na drugome slogu nakon akcenta (*něpūtā*).

3.2. Nećakinja

Naziv *nećakinja* prema definiciji u rječnicima hrvatskoga standardnog jezika te u savjetnicima 'sestrina kći (muškoj osobi, njezinu bratu, tj. ujaku)¹⁶ pojavljuje se u šest dijalektnih rječnika. Dijalektološki je parnjak ovomu nazivu naziv *nećak* u proširenome značenju ('bratov ili sestrin sin'). Svi nazivi ženskoga i muškoga roda ekscerpirani iz dijalektnih rječnika navedeni su u značenju 'nećak'/'nećakinja' prema njihovoj definiciji u rječnicima i savjetnicima standardnoga jezika. U pojedinim se govorima pojavljuju primjeri bez provedene druge jotacije, tj. s čuvanjem suglasničke skupine /tj/. Takvi su primjeri zabilježeni u nekoliko rječnika govora na otoku Cresu i susjednim Unijama: *netjakinja* (Gsg, Npl -i, Asg -u) uz dijalektološki parnjak *netjāk* (Gsg -ā, Npl *netjacī*, GIpl *netjāci*, Dpl *netjakōn*) u rječniku govora Orleca na otoku Cresu, *netjākinja* uz parnjak *netjāk* i naziv *zermāna* u značenju 'rođakinja' u rječniku govora na otoku Unije te u bejskome govoru na otoku Cresu *netjakinja* uz *netjāk*. Izdvojiti treba i naziv *netjāk* u govoru sela Čižići u općini Dobrinj na otoku Krku koji se u rječniku navodi bez ženskoga parnjaka.

¹⁵ Na *Dijalektološkoj karti čakavskoga narječja* (Lisac 2009) punkt imenom Kuna označen je čakavskim govorom koji pripada južnočakavskome dijalektu, no napominjemo da ima i brojne štokavske značajke.

¹⁶ Usp. tablicu u poglavlju Standardni rječnici.

Varijanta istoga naziva s provedenom drugom jotacijom navedena je u trima dijalektnim rječnicima, no svugdje s obama rodnim parnjacima i češće uz neki drugi naziv istoga značenja. Primjerice, *nećakinja* (Gpl *nećakinja*) ‘sestrina kći’ – *něćak* (Npl *něćaci*, Gpl *něćakov*) ‘nećak, sestrin sin’ u govorima gacke čakavštine, *nećakinja* ‘nećakinja’ (isto: *něpūta*) – *něćak* ‘nećak’ (isto: *něpūt*) u skupini grobničkih govora, u rječniku govora Kukljice autor navodi naziv *něćak/něćāk* uz *něput* u značenju ‘nećak, bratov ili sestrin sin, sinovac’, no bez ženskoga parnjaka toga naziva, a nazivi *nećakinja* – *nećok*¹⁷ u značenju ‘nećakinja – nećak’, no uz *starnić* – *starnišna* u značenju ‘rođak, bratić’ i ‘rođakinja, sestrična’ ovjereni su u labinskome govoru.

U svim je navedenim nazivima naglašena penultima (*nećakinja/netjakinja/netjākinja/netjakinja*), no s dvama akcenatskim ostvarajima: kratkim silaznim naglaskom u većini primjera i akutom u jednome primjeru. Akut se u primjeru ekscerpiranom iz rječnika bejskoga govora¹⁸ na otoku Cresu ostvaruje ispred sloga zatvorena sonantom: *netjakinja*.¹⁹

Prednaglasni nenaglašeni dugi vokal prisutan je samo u primjeru zabilježenu u rječniku govora na Unijama. Riječ je o dugome zatvorenom *a* – i nenaglašenome (*netjākinja*) i naglašenome (*zermāna*) u istome govoru. Navodimo i pojedine izdvojene primjere koji su istoga korijena kao i naziv *nećakinja* o kojemu je ovdje riječ. U *Rječniku bračkih čakavskih govora* (2009.) naveden je toponim *Nećok*, tvorbeno motiviran nazivom *nećak*, odnosno *nećok* zbog prelaska dugoga /a/ u /o/ u bračkim govorima. U *Rječniku govora mjesta Poveljane* (2004.) navodi se samo posvojni pridjev *něćakov* uz naziv *něput* u značenju ‘nećak’, no nije zabilježen parnjak u ženskome rodu ni za jedan navedeni naziv.

3.3. Nevoda

U značenju ‘nećakinja’: ‘kći ženina brata, kći suprugova brata’ pojavljuje se naziv *nevoda* u različitim fonološkim varijantama. Tako je u medulinskome govoru zabilježen oblik *nevōda*, a u govoru Orbanića blizu Žminja u Istri oblik *nev^uōda* s diftonškim ostvarajem dugoga *o* i silaznim akcentom, oba u istome značenju ‘nećakinja’. Osim toga, zanimljivo je spomenuti da su u *Rječniku bračkih čakavskih govora* zabilježeni i nadimci *Nevōda*, m. r., i *Nevōdica*, ž. r., nastali od naziva tipičnijih za govore na istarskome poluotoku. Za imenovanje bratove

¹⁷ Autor prema svome sustavu obilježavanja akcenta navodi dužinu ondje gdje se očekuje dugouzlazni akcent, jedini dugi u tome sustavu uz kratki silazni akcent označen znakom za kratkouzlazni akcent.

¹⁸ Velčić 2003.

¹⁹ Prisetimo se, u građi za HJA nalazimo *netjakinja* (Beli).

i/ili sestrine kćeri, nećakinje, u bračkim se čakavskim govorima rabe drugi nazivi (*brātānica*, *něputa*, *ròdica*). U svim je navedenim oblicima naziva *nevoda*, uključujući i spomenute antroponime, dugosilazni naglasak na penultimi. Usto, u rječniku govora Sali na Dugome otoku²⁰ zabilježen je i primjer *něvča/něvča* u značenju ‘nećakinja’ (uz mocijski parnjak *něput* ‘nećak, sinovac’). Taj je ostvaraj jedini takav ovjeren u konzultiranim dijalektnim rječnicima, a navodi se s obama naglascima različitima po kvantiteti ispred sloga zatvorena sonantom.

3.4. Bratanica – bratučeda – bratična

U dijalektnim je rječnicima potvrđeno nekoliko izvedenica s istim korijenom, ali različitom tvorbom, koje su istoga značenja kao i prethodni navedeni nazivi: *bratanica* (prema izvedenici *bratan* koja je podložna daljnjoj sufiksaciji sa *-ić* ili *-ac* u muškome rodu) – *bratučeda* (prema m. r. *bratučed*) – *bratišna* (prema *bratić* ‘mali brat’, ‘bratov sin’). U *Čakavischesch-deutsches lexikonu* za govore Brusja, Dračevica i Selca potvrđen je primjer *brātānica* u značenju ‘brātānica/bratānica’, uz primjer *brātišna* u značenju ‘brātična’ u govoru Brusja. U obama je primjerima zabilježeno duljenje kratkoga akcenta u akut u prvome zatvorenom slogu. Uspoređujući nazive *bratić* – *bratišna*²¹ uočava se slabljenje napetosti u slogu zatvorenu šumnikom.

Treći je primjer potvrđen u omišaljskome govoru: *brātučeda* (‘sestrična’) naveden uz naziv muškoga roda *brātučed* ‘bratić’, a značenjski se razlikuje od ranije navedenoga naziva *brātānica* ‘bratova kći, nećakinja’.

3.5. Sestrična – starnišna – rodica – sinovka

U izolirane primjere valja ubrojiti naziv *sestrična*²² – primjer koji je samo jednom zabilježen u dijalektnim rječnicima, i to u *Čakavischesch-deutsches lexikonu* u značenju ‘sestrična’ i varijanti *sèstrišna* u govoru Brusja na otoku Hvaru. Prema mocijskome parnjaku *sèstrić* u nazivu *sèstrišna* došlo je do slabljenja napetosti u slogu zatvorenu šumnikom.

Drugi je izolirani primjer *starnišna* u značenju ‘rođakinja, sestrična’ također jedanput potvrđen jedino u rječniku labinskoga govora, naveden uz parnjak

²⁰ Piasevoli 1993.

²¹ U *Rječniku rodbinskih naziva* (Tanocki 1983) za *bratića* i *bratičnu* navedena je definicija ‘bratova djeca ženskoj osobi’.

²² U Tanocki (1983) za *sestrića* i *sestričnu* navedena je definicija ‘sestrina djeca ženskoj osobi’. Nazivi *bratić* i *sestrična* u istome su rječniku navedeni kao srodnici u bočnoj lozi u istome stupnju srodstva.

starnić. Prema nazivu muškoga roda *starnić* uočava se slabljenje napetosti šumnika u zatvorenu slogu. Osim tih dvaju izoliranih primjera, u dvama je rječnicima potvrđen i naziv *rođica*²³ u istome punktu Dračevica na otoku Braču, i to u značenju ‘rođakinja, sestrična’.

Izoliranim primjerima valja pribrojiti i naziv *sinôvka*²⁴ zabilježen u *Rječniku govora otoka Murtera* (2010.) u značenju ‘bratova kći’, koji se navodi uz primjer *sinovac* u značenju ‘bratov sin’²⁵. Uspoređujući akcent s primjerom *sinôvka* zabilježenim u Tribunju te Gsg m. r. *sinôvca* naziva *sinovac* potvrđeno je da se vokal u slogu zatvorenu sonantom produljio. Rezultat duljenja je dugosilazni akcent.

3.6. Zrmana

Naziv *zrmana* i njegove varijante ovjerene su za ovoga istraživanja u četiri dijalektnim rječnicima u značenju ‘rođakinja’: *zermôna* u govorima Brusja i Komiže, *zermâna* na Unijama te oblik *zrmâna* u govoru Orbanića u Istri te u medulinskome govoru. Taj naziv obično nalazimo u istarskim čakavskim govorima, a zabilježen je u raznim fonološkim varijantama: *zermana*, *zrmona*, *zermana*, *zrmana*, *zermâna*... Najčešće se uz značenje ‘rođakinja’ dodaje i značenje ‘rođakinja nakon prvoga koljena’ i odnosi se na rođakinju sve do četvrtoga koljena, a u nekim pak govorima taj naziv pokriva značenje ‘rođakinja’ bez obzira na rodbinsko koljeno. Za ovo istraživanje posvećeno nazivima za prvo koljeno (‘sestrina kći’) naziv *zrmana/zermana* nije relevantan, no donosi se kako bi se uspostavila razlika u nazivlju.

4. Rječnici hrvatskoga standardnog jezika

Iako je leksikološka obradba trebala obuhvatiti i povijesne rječnike, smatrali smo važnijim osvrnuti se na nazive kojima se ovaj naziv bilježi u repre-

²³ Rodica je u suvremenim i povijesnim rječnicima zabilježena kao *isto što i rođakinja, rođaka – žensko čeljade koje je u rodu s kime* (ARj); ‘kći majčina brata ili majčine sestre’; ‘žensko koje je u daljoj krvnoj vezi’ (Pavešić 1971) ili ‘kći njegova ujaka ili tetke’ (Hraste 1956/1957, Jonke 1963).

²⁴ Dijalektološki parnjak *sinovac* najviše se puta pojavljuje u štokavskome narječju te u čakavskim i kajkavskim rubnim govorima te se u prethodnim istraživanjima zaključuje da je ta riječ vjerojatno štokavska posuđenica u čakavskim i kajkavskim govorima. Ponegdje se u kajkavskim govorima pojavljuje s drugačijim razvojem vokalizma (npr. *sinovec*) pa se pretpostavlja da je riječ posuđena prije razvoja poluglasa. Više o tome v. u Jozić, Vukša i Ćurković (2011: 400).

²⁵ U tom značenju i u značenju ‘kći jednoga brata drugome bratu ili ostaloj braći’ donosi se samo u pojedinim suvremenim i povijesnim rječnicima te u savjetnicima kao ‘bratova kći muškoj osobi’. Konzultirani rječnici i savjetnici navedeni su na kraju ovoga rada.

zentativnim normativnim priručnicima. U *Rječniku hrvatskoga jezika* ur. J. Šonje (RHJ), *Hrvatskome enciklopedijskom rječniku* ur. Lj. Jojić i R. Matasovića (HER) te *Velikome rječniku hrvatskoga jezika* V. Anića (VRHJ) provjerili smo koje se definicije kriju iza promatranih naziva:

	RHJ (2000.)	HER (2002.)	VRHJ (2006.)
sèstrična	ž tetkina, ujakova ili stričeva kći	ž kći očeva ili majčina brata ili sestre	ž kći očeva ili majčina brata ili sestre
nećakinja RHJ // nećāk (ž nećakinja/nećaka)	ž 1 sestrina kći 2 raz sinovica	m bratov ili sestrin sin; sinovac	m bratov ili sestrin sin, sinovac
brātučed (ž brātučeda) // brātučeda HER	m folk stričević	ž sestrična	bratić koji je stričev sin (kćerka)
ròdica	ž reg rođakinja	ž razg. sestrična	ž razg. sestrična

U rječnicima hrvatskoga standardnog jezika dakle nalazimo: *brātučeda*, *nećakinja* (*nećaka*), *rodica*, *sestrična* i *sinovica*. Primjećujemo da svi rječnici za naziv *sestrična* zapravo donose iste definicije (tetkina, ujakova ili stričeva kći, odnosno kći očeva ili majčina brata ili sestre).

RHJ bilježi da je *nećakinja* sestrina kći, sinovica (razgovorni oblik), uz uputnicu da se *nećaka* mora zamijeniti nazivom *nećakinja*, dok je u VRHJ-u i HER-u naziv *nećakinja/nećaka* zabilježen u sklopu natuknice *nećak* (bratov ili sestrin sin, sinovac), iz čega proizlazi da je *nećakinja* bratova ili sestrina kćer, sinovica.

U HER-u nalazimo i naziv *brātučeda* uz kojega stoji sestrična, dok je u RHJ zabilježen samo oblik *brātučed* u značenju *stričević* (*folk*). U VRHJ-u je *brātučed* definiran kao bratić koji je stričev sin.

U svim rječnicima nalazimo i naziv *rodica* koji je u RHJ-u označen kao regionalni oblik koji znači rođakinja, a HER i VRHJ bilježe da je to razgovorni oblik za *sestričnu*.

Usporedimo li to s dijalektološkom građom, razvidno je da se *sestrična* ni u jednome rječniku ne definira kao sestrina kći nego kao tetkina, ujakova ili stričeva kći. To je zapravo u skladu i sa zaključkom da se *sinovac*, koji je najčešći naziv za bratova sina u dijalektima, u standardu definira kao stričev, ujakov ili

tetkin sin te je došlo do zamjene dijalektološkoga para *sinovac* i *sestrična* s *nećak* i *nećakinja*, s tim da HER i VHRJ imaju prošireno značenje, odnosno *nećak* može biti i bratov i sestrin sin.²⁶ Sukladno tomu, i *nećakinja* je bratova ili sestrina kći, dok je u RHJ-u zabilježeno da je *nećak* sestrin sin, a *nećakinja* sestrina kći. Vidljivo je da je došlo do pomaka u značenju, odnosno da građa potvrđena u suvremenim priručnicima hrvatskoga standardnog jezika nije podudarna s dijalektološkom, koja bilježi starije stanje.

5. Zaključak

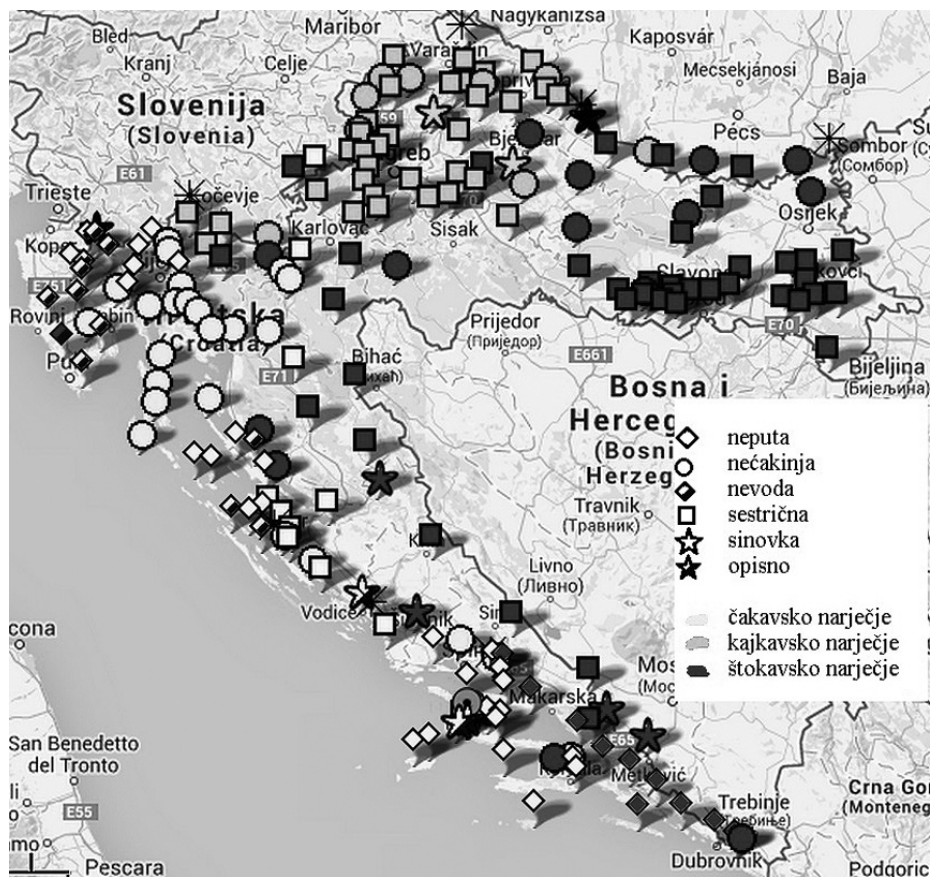
Rasprostranjenost i čestotna zastupljenost pojedinih naziva za značenje ‘sestrina kći’ na cijelome je hrvatskome govornom području nešto drugačija nego samo u čakavskome narječju, koje je obrađeno u ovome radu. Analiza bi bila cjelovitija i da su prikazani primjeri iz povijesnih rječnika i više savjetodavnih priručnika, po uzoru na Jozić, Vukša i Ćurković (2011), no time bi također premašila okvire rada. Ipak mislimo da je nužno iznijeti i zastupljenost naziva u drugim narječjima.

U štokavskim punktovima za HJA najrasprostranjeniji je naziv *sestrična*, a potvrđeni su i nazivi *nećakinja*, *nepuča*, *nevuda* i *sinovica*. U ovome su radu posebno opisana dva od njih, *nepuča* i *nevuda*, zato što su zabilježeni u štokavskim oazama na čakavskome području (prvi na području u kontaktu s južnočakavskim ikavskim govorima, a drugi u govoru istarskih doseljenika iz Crne Gore, Peroju). Od kajkavskih primjera spomenut je izolirani *sinofka* (Pitomača), a uz njega su u kajkavskome narječju potvrđeni samo *sestrična* i *nećakinja*, dakako s većinskim nazivom *sestrična*. I u štokavskom i u kajkavskom narječju *sestrična* može značiti i ‘tetkina, ujakova ili stričeva kći’.

Čakavsko narječje ima najbogatiji leksički fond za promatrani naziv. Najzastupljeniji je naziv *neputa*, koji je zabilježen duž cijeloga narječja, u svim čakavskim dijalektima osim buzetskoga, gdje je, kao i u nekim istarskim ekavskim i jugozapadnim govorima, *nevuda*. Taj se pak naziv ne bilježi u ikavsko-ekavskome ni ikavskome dijalektu. Stoga ne čudi da je u nešto više punktova, većinom na kvarnerskome području, ali i na južnijim i sjevernijim prostorima, zabilježen i naziv *nećakinja*. U manjemu broju primjera potvrđen je naziv *sestrična*, i to u punktovima koji su u dodiru s kajkavskima i štokavskima, te u južnočakavskome dijalektu, na otoku Hvaru. Pridodamo li popis izoliranih primjera navedenima, dobivamo pravu sliku čakavske leksičke osebnosti: *neputa*, *nećakinja*, *nevuda*, *sestrična*, *bratučeda*, *mećakinja*, *rodica*, *sinovka*.

²⁶ Usp. Jozić, Vukša i Ćurković (2011: 417).

Prije usporedbe podataka s onima iz dijalektnih rječnika napominjemo da je redoslijed naziva po zastupljenosti u svim hrvatskim narječjima drugačiji zbog velike zastupljenosti naziva *sestrična* u kajkavskome i štokavskome narječju: *sestrična*, *nećakinja*, *neputa*, *nevoda*, *sinovica*, *bratučeda*, *djetićka*, *rodica*.



Karta 1. Rasprostranjenost naziva za sestriinu kćer u hrvatskome jeziku.

U dijalektnim rječnicima redoslijed po zastupljenosti, kao ni izoglose, ne razlikuju se previše od građe za HJA. Najčešći je naziv *neputa*, zatim *nećakinja* i *nevoda*, a manje zastupljeni primjeri, uz nazive *sestrična*, *bratučeda*, *rodica* i *sinovka*, koji su potvrđeni u građi za HJA, obuhvaćaju i nazive *starnišna*, *bratanica* i *bratična*. Ostaje upitno zašto se građa razlikuje te je svakako poželjna ponovna provedba terenskih istraživanja da bi se ustanovili točni oblici, kako

oni koji se danas upotrebljavaju, tako i oni starinski, ako ih se govornici mogu sjetiti. Terenska su istraživanja nužna i da se raščiste transkripcijske nedoumi- ce koje su produkt dugoga vremenskog trajanja projekta izradbe HJA i različi- tih lingvističkih afiniteta i znanja (a i urednosti) različitih istraživača. Također je bitno istaknuti da je pitanje u upitnicima za HJA nedovoljno precizno, odno- sno da bi trebala postojati dva pitanja: *Što je ženskoj osobi sestrina kći?* te *Što je muškoj osobi sestrina kći?* Time bismo mogli utvrditi postoje li razlike u di- jalektima između naziva *sestrična* i *nećakinja*.

Na kraju treba reći da je najzastupljeniji naziv u hrvatskim dijalektima, *se- strična*, u standardnome jeziku promijenio značenje, što smo vidjeli uspored- bom s rječnicima i jezičnim priručnicima hrvatskoga standardnog jezika. Usto, za nazive *nevoda* i *neputa* nema potvrda u rječnicima ni savjetnicima, što se u ovome radu nije detaljno opisivalo jer je golem dio leksikološke analize ostav- ljen za buduća iscrpna istraživanja.

Literatura:

- ANIĆ, VLADIMIR. 2003. *Veliki rječnik hrvatskoga jezika*. Novi Liber. Zagreb.
- ARJ = *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*. 1881–1976. JAZU. Zagreb.
- BANIČEVIĆ, BOŽO. 2000. *Rječnik starinskih riječi u Smokvici na Korčuli*. Župni ured Žrnovo. Žrnovo.
- BARIĆ, EUGENIJA; HUDEČEK, LANA I DR. 1999. *Hrvatski jezični savjetnik*. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje – Pergamena – Školske novine. Zagreb.
- BUDOVSKAJA, ELENA; HOUTZAGERS, PETER. 1994. Phonological characteristics of the Čakavian dialect of Kali on the Island of Ugljan. Dutch Contributions to the Eleventh International Congress of Slavists: Bratislava. *Studies in Slavic and General Linguistics* 22. 93–109.
- CEBALO, ROKO. 2005. *Razgovori na mrkenti; Stare lumbardijske riči*. Vlast. nakl. Zagreb.
- GEIĆ, DUŠKO; SLADE-ŠILOVIĆ, MIRKO. 1994. *Rječnik trogirskog čakavskog govora*. Muzej grada Trogira. Trogir.
- HOUTZAGERS, PETER. 1985. *The Čakavian Dialect of Orlec on the island of Cres*. Rodopi. Amsterdam.
- HRASTE, MATE. 1956/1957. Nazivi za rodbinu i svojtu. *Jezik* 1. 1–4.
- HRASTE, MATE; ŠIMUNOVIĆ, PETAR; OLESCH, REINHOLD. 1979. *Čakavisches lexikon I*. Teil 1. Köln – Wien.
- Hrvatski enciklopedijski rječnik*. 2002. Ur. Jojić, Ljiljana; Matasović, Ranko. Novi Liber. Zagreb.

- IVANČIĆ-DUSPER, ĐURĐICA. 2004. *Crkveniški besedar*. Adamić – Ustanova u kulturi „Dr. Ivan Kostrenčić”. Rijeka – Crikvenica.
- JONKE, LJUDEVIT. 1963. Rodbina i svojta. *Telegram* IV/190. 205–207.
- JOZIĆ, ŽELJKO; VUKŠA, PERINA; ČURKOVIĆ, DIJANA. 2011. Nazivi za bratova sina u hrvatskome jeziku. *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 37/2. 393–422.
- JURAGA, EDO. 2010. *Rječnik govora otoka Murtera*. Ogranak Matice hrvatske – Županijski muzej. Šibenik.
- JURIŠIĆ, BLAŽ. 1973. *Rječnik govora otoka Vrgade. II dio: Rječnik*. JAZU. Zagreb.
- KALOGJERA, DAMIR I DR. 2008. *Rječnik govora grada Korčule*. Novi Liber. Zagreb.
- KALSBECK, JANNEKE. 1998. *The Čakavian Dialect of Orbanici near Žminj in Istria*. Rodopi. Amsterdam.
- KRANJČEVIĆ, MILAN. 2004. *Ričnik gäcke čakāvšćine. Kõnpoljski divân*. Katedra Čakavskog sabora pokrajine Gacke – Graftrade. Otočac – Rijeka.
- KUSTIĆ, NIKOLA. 2002. *Čakavski govor grada Paga s rječnikom*. Društvo Pažana i prijatelja Paga. Zagreb.
- LISAC, JOSIP. 2009. *Hrvatska dijalektologija 2: Čakavsko narječje*. Golden marketing. Zagreb.
- LUKEŽIĆ, IVA; ZUBČIĆ, SANJA. 2007. *Grobnički govor XX. stoljeća*. Katedra Čakavskog sabora Grobnišćine. Rijeka.
- LUKEŽIĆ, IVA. 1990. *Čakavski ikavsko-ekavski dijalekt*. Izdavački centar. Rijeka.
- MAGNER, THOMAS F.; JUTRONIĆ, DUNJA. 2006. *Rječnik splitskog govora*. Durieux – Dubrovnik University Press. Zagreb – Dubrovnik.
- MAHULJA, IVAN. 2006. *Rječnik omišaljškoga govora*. Riječki nakladni zavod – Općina Omišalj. Rijeka – Omišalj.
- MARIČIĆ KUKLIČANIN, TOMISLAV. 2000. *Rječnik govora mjesta Kukljica*. Matica hrvatska Zadar. Zadar.
- MATOKOVIĆ, BEREZINA DOBRILA. 2004. *Ričnik velovareškoga Splita*. Vlast. nakl. Split.
- MILETIĆ, CVJETANA. 2005. *Liburnijski luštrin*. Adamić – Katedra čakavskoga sabora. Rijeka – Opatija.
- MILEVOJ, MARIJAN. 2006. *Gonan po nase: rječnik labinske čakavice*. „Mathias Flacius”. Labin.
- MILIĆ, DUŠAN. 1999. *Rječnik draških čakavskih ikavsko-ekavskih riječi i izraza*. Vlast. nakl. Rijeka.
- MOHOROVIČIĆ, FRANJO; ŠEPIĆ-BERTIN, FRANJO. 2001. *Rječnik govora Rukavca i bliže okolice*. Adamić. Rijeka.

- NIKOLIĆ, MARGITA. 2000. *Unije kuželj vaf sarcu: Mali Lošinj*. Katedra čakavskog sabora Cres – Lošinj. Mali Lošinj.
- OŠTARIĆ, IVO. 2005. *Rječnik kolanjskoga govora ili ričnik mista Kolana na otoku Pagu*. Matica hrvatska. Zadar.
- PAVEŠIĆ, SLAVKO (ur.) 1971. *Jezični savjetnik s gramatikom*. Matica hrvatska. Zagreb.
- PERUŠKO, MARIJA. 2010. *Rječnik medulinskoga govora*. Društvo kulturno umjetničkoga stvaralaštva Mendula <etc.>. Medulin.
- PETRIĆ, ŽELJKO. 2008. *Splitski rječnik*. Naklada Bošković. Split.
- PIASEVOLI, ANKICA. 1993. *Rječnik govora mjesta Sali na Dugom otoku oliti Libar saljski besid*. Matica hrvatska Zadar. Zadar.
- RADIŠIĆ, TONKO. 1999. *Ričnik splitskoga govora*. Mala splitska biblioteka. Split.
- RADULIĆ, LADISLAV. 2002. *Rječnik rivanjskoga govora*. Matica hrvatska Zadar. Zadar.
- Rječnik hrvatskoga jezika*. 2001. Ur. Šonje, Jure. Leksikografski zavod Miroslav Krleža. Zagreb.
- SKOK, PETAR. 1971–1974. *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*. I–IV, JAZU. Zagreb.
- SOKOLIĆ-KOZARIĆ, JOSIP M.; SOKOLIĆ-KOZARIĆ, GOJKO M. 2003. *Rječnik čakavskog govora Novog Vinodolskog*. Vlast. nakl. Rijeka – Novi Vinodolski.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR. 2009. *Rječnik bračkih čakavskih govora*. Golden marketing. Zagreb.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR. 1977. Čakavština južnodalmatinskih otoka. *Čakavska rič* 1. 5–63.
- TIČIĆ, ANTE. 2004. *Rječnik govora mjesta Poveljane*. Matica hrvatska Zadar. Zadar.
- TANOČKI, FRANJO. 1983. *Rječnik rodbinskih naziva*. Izdavački centar Radničkoga sveučilišta Božidar Maslarić. Osijek.
- TIKVICA, LJUBICA. 2009. O hrvatskoj terminologiji srodstva. Neki aspekti obradbe u suvremenim rječnicima hrvatskoga jezika. *Hum, časopis Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru* 5. 106–125.
- TURČIĆ, BRANKO. 2002. *Sedmoškjani, prvi čakavski rječnik*. Adamić. Rijeka.
- TURINA, ZVONIMIR; ŠEPIĆ-TOMIN, ANTUN. 1977. *Rječnik čakavskih izraza: područje Bakarca i Škrljeva*. Riječko književno i naučno društvo. Rijeka.
- VELČIĆ, NIKOLA. 2003. *Besedar bejske tramuntane*. Katedra čakavskog sabora Cres – Lošinj. Mali Lošinj.
- VODOPIĆ, NINA. 2006. *Kunovske stare riči*. Vlast. nakl. Kuna.

Sister's Daughter in the Čakavian Group of Dialects

Abstract

The paper presents a terminological description of vocabulary concerning family relations in the Čakavian group of dialects of Croatian language. Only one relation is taken into consideration, the one meaning 'my sister's daughter', 'niece'. Dialectological data recorded on the territory of Čakavian dialects is excerpted from the questionnaires for *Croatian linguistic atlas* and available dialectological dictionaries. The lexemes are compared to historical dictionaries of Croatian, as well as those of modern Standard Croatian. The lexemes are: *bratučeda*, *nećakinja*, *neputa*, *nevoda*, *nevča*, *sestrična*, *rodica*...

Ključne riječi: rodbinsko nazivlje, čakavsko narječje, hrvatski standardni jezik, *Hrvatski jezični atlas*, leksikografska analiza, arealna distribucija, semantička promjena
Key words: relatives terminology, Čakavian, Standard Croatian, *Croatian linguistic atlas*, lexicographic analysis, areal distribution, semantic change